

УДК 614.253.52

САМОСТІЙНА РОБОТА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

В. П. Польовий, А. С. Паляниця, Ф. Г. Кулачек, Р. І. Сидорчук, Б. В. Петрюк,
О. О. Карлійчук, І. І. Білик, Р. П. Кнут, Ю. М. Мишковський

Буковинський державний медичний університет

THE INDEPENDENT WORK OF DOCTORS-INTERNS

V. P. Polyovyi, A. S. Palianytsia, F. H. Kulachek, R. I. Sydorчук, B. V. Petriuk,
O. O. Karliychuk, I. I. Bilyk, R. P. Knut, Yu. M. Myshkovskiy

Bukovynian State Medical University

Розглядаються різні аспекти самостійної роботи лікарів-інтернів, що є важливою складовою частиною навчального процесу та основним методом досягнення компетентності. Відповідно, основним завданням співробітників кафедри стає передача лікарям-інтернам навичок до постійного самонавчання.

Various aspects of the independent work of doctors-interns as an important part of the educational process and the main method of achieving competence are reviewed. Accordingly, the main task of the department staff is the transfer of skills for continuous learning to medical interns.

Вступ. Лікар-інтерн – це творчо мисляча особа, майбутній лікар, яку необхідно вчити не тільки канонів медицини, але й думати, як отримати нові знання та застосовувати їх під час професійної діяльності.

Навчати лікаря-інтерна самому самостійно вчитися – це одне з головних завдань науково-педагогічних працівників університету. Успішність самостійного навчання багато в чому залежить і від якості попереднього оволодіння ними методикою роботи над навчальними матеріалами. Якщо вона у них недостатньо відпрацьована, то необхідно надавати перевагу методам, які дозволяють викладачу здійснювати безпосереднє керівництво їхньою роботою. У подальшому, в міру накопичення цього досвіду, необхідно все більше застосовувати методи, в основі яких лежить самостійна активна та творча їх робота.

Особливої актуальності завдання набуває в сучасних умовах, коли об'єм необхідних знань для фахівця-медика різко та швидко збільшується, і коли неможливо робити головну ставку на засвоєння необхідної суми знань. Усім важливо вміти самостійно поповнювати свої знання і не тільки, для орієнтації в стрімкому потоці інформативних змін, але й уміння їх використовувати з метою узагальнення конкретних завдань. Тому формування навичок самостійної пізнавальної діяльності лікарів-інтернів у ВНЗ здійснюється під час самостійної роботи.

Основна частина. Самостійна робота лікарів-інтернів є важливою складовою частиною навчаль-

ного процесу та основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у вільний від навчальних занять час.

Вона проводиться з метою:

– засвоєння навчального матеріалу, який передбачений навчальною програмою;

– закріплення та поглиблення знань, умінь та навичок, одержаних на всіх видах навчальних занять;

– виконання завдань, підготовки до подальших занять, заліків, іспитів, КРОК-3;

– формування культури розумової праці, самостійності та ініціативи у пошуку і набутті нових знань.

Зміст самостійної роботи лікарів-інтернів над конкретним модулем визначається тематичним планом вивчення модуля, завданнями та вказівками викладача. Методичне керівництво та створення необхідних умов забезпечується і контролюється викладачами кафедри.

Самостійна робота лікарів-інтернів може мати місце при проведенні усіх видів навчальних занять і відбуватись у навчальних аудиторіях, палатах, перев'язочних, маніпуляційних, операційних, спеціалізованих кабінетах (УЗД, ЕФГДС), комп'ютерних класах, бібліотеці тощо.

Основні напрямки та зміст самостійної роботи лікарів-інтернів за модулями визначаються лекційним курсом. Тому при доведенні лекційного матеріалу викладачам необхідно активізувати психіку слухача до самостійного поглиблення знань, активної участі в розгляді навчальних проблем і питань, конс-

пектування лекційного матеріалу. На практичних заняттях вчити їх самостійно реалізовувати потребу у професійних знаннях.

У процесі самонавчання лікарі-інтерни, як правило, виконують такі види робіт:

- самостійно вивчають матеріали навчання за контекстами і рекомендованою літературою;
- поглиблюють знання з окремих розділів, тем чи питань програми КРОК-III;
- виконують домашні завдання;
- готуються до різного виду занять.

Особливе місце в педагогічній практиці займають самостійні заняття під керівництвом викладачів, які проводяться під час чергувань, але, на жаль, не зраховуються до навчального навантаження викладачів. Вони мають бути логічно взаємопов'язані з іншими видами навчальних занять. Не можна починати вивчення нової теми із самостійних занять.

Початковий обсяг навчального матеріалу, який вноситься на одну годину самостійних занять, не повинен перевищувати того обсягу, який викладач планував би на одну годину лекції, практичного чи іншого навчального заняття з цієї ж теми. У подальшому засвоєння дисципліни та набуття досвіду самостійної роботи обсяг матеріалу, що вивчається, може бути збільшений з урахуванням реальних витрат часу на його вивчення.

Самостійна робота повинна забезпечуватися комплексом навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретного навчального модуля, для чого лікарям-інтернам бажано використовувати, наприклад:

- Інтернет;
- бібліотечний фонд – наукову, фахову монографічну та періодичну літературу;
- відомчі накази, листи, розпорядження;
- навчально-методичні матеріали.

Якість самостійної роботи лікарів-інтернів найбільш повно проявляється на семінарських та практичних заняттях. Якщо в процесі проведення занять виявляються недоліки їх самостійної роботи, то викладацькому складу необхідно вказувати й визначати шляхи та методи їх усунення, практично вчити їх найбільш раціональних методів і прийомів роботи з навчальним матеріалом.

Працівникам кафедри також необхідно використовувати і такий метод керівництва роботою лікарів-інтернів, як консультування. Консультація може розглядатися як один з основних видів навчальних занять. Під час консультації викладач допомагає лікарям-інтернам самостійно вивчати та вирішувати

навчальні проблеми, вибирати ефективні методи роботи, орієнтувати їх на основні питання курсу навчання, які необхідно опрацювати найбільш глибоко, та надає відповіді на окремі питання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи лікарів-інтернів, залежно від того, консультує викладач з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчального модуля. Обсяг часу, відведений викладачу для проведення консультацій з конкретної дисципліни, визначається навчальним планом.

Розглянувши деякі форми, методи та основні види самостійної роботи лікарів-інтернів, необхідно визначити вимоги до її змісту, організації та до методичного рівня.

Визначаючи зміст самоосвіти лікарів-інтернів, необхідно:

- орієнтувати на самостійне вивчення першоджерел;
- орієнтувати на самостійну роботу з підручниками;
- ставити необхідні завдання;
- забезпечувати їх підручниками, навчальними посібниками та навчально-методичними матеріалами;
- надавати можливість отримати консультацію;
- контролювати об'єм навчальних завдань відповідно до часу, який відводиться на самостійну їхню роботу.

Організуючи самостійну роботу лікарів-інтернів, необхідно звертати увагу на:

- раціональне використання ними часу під час їхньої самостійної роботи;
- творче ставлення до пошуку резервів часу;
- контроль;
- необхідність надання консультації;
- відповідність об'єму завдань часу, який відводиться на їх вивчення;
- удосконалення.

Відповідний методичний рівень самостійної роботи лікарів-інтернів має місце за умов, коли вони будуть забезпечені необхідними методичними вказівками щодо її організації, можливості обміну досвідом самостійної роботи між ними та можливості отримати консультацію, а також відповідності об'єму завдань часу, який відводиться на самостійну роботу.

Результати самостійної роботи лікарів-інтернів будуть залежати також і від деяких їх особистих якостей. До них можна віднести:

- розвинуту пам'ять;
- уміння працювати з першоджерелами, вести спостереження та записи;

- уміння зосереджено та уважно працювати;
- наполегливість в подоланні труднощів;
- уміння контролювати себе.

Тільки у разі запровадження нових форм, методів, видів самостійної роботи лікар-інтерн здолає нелегку працю самоосвіти, тільки тоді вона стане привабливою та цілеспрямованою.

Отже, все викладене вище та оволодіння лікарями-інтернами раціональними здібностями до розумових дій, культура розумової праці виявляються визначальними якостями в справі самостійної роботи.

Висновок. Самостійна робота усіх учасників навчального процесу є необхідною передумовою успішного оволодіння програмним матеріалом. У зв'язку з цим, основним завданням працівників кафедри залишається завдання вчити лікарів-інтернів вчитися. На виконання цього завдання необхідно підпорядкувати всі заходи організації та проведення навчально-виховного процесу, який необхідно будувати так, щоб він навчав їх творчого та наукового підходу до вивчення будь-якого навчального чи проблемного питання в ході самостійної роботи.

Література

1. Зязюн І. А. Краса педагогічної дії : навч. посіб. для вчит. / І. А. Зязюн, Г. М. Сагач. – К. : Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997. – 302 с.
2. Щербань П. М. Прикладна педагогіка : навч.-метод. посіб. / П. М. Щербань. – К. : Вища шк., 2002. – 215 с. : іл.
3. Галузьяк В. М. Педагогіка : навч. посіб. / В. М. Галузьяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. – Вінниця: РВВ ВАТ "Вінobl-друкарня", 2001. – 200 с.
4. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка : основні положення : навч. посібник для самост. вивчення дисципліни / В. С. Лозниця. – К. : ЕксОб, 1999. – 304 с.